

In een kerk hoort een orgel (en daarom wordt het instrument van Annerveenschekanaal hersteld)

PLUS 12 december • 12 december • Bas van Sluis • Drenthe

Uit het orgeltje van de Waterstaatskerk in Annerveenschekanaal klonk tientallen jaren geen enkele klank. Daarin komt verandering. 'Ja, het orgel wordt gerestaureerd', zegt Jaap Last. En hij is daar heel erg blij mee. Binnen nu en een half jaar vullen warme orgelklanken weer de ruimte wat ooit de Nederlandse Hervormde kerk van Annerveenschekanaal was.

Al sinds de jaren zeventig heeft Annerveenschekanaal geen kerkelijke gemeente meer. Laat staan een voorganger. Dat betekent niet dat het orgel moet versloffen. Herstel was dan ook een langdurige wens van Stichting Vrienden van de Waterstaatskerk Annerveenschekanaal (een hele mond vol), waar de 64-jarige Last de voorzitter van is. Gisteren begon het werk. "We zijn voortgekomen uit de oude beheersstichting van het kerkgebouw dat een rijksmonument is. Alleen toen de subsidies stopten, werd het een dood gebouw." Gelukkig kon het verkocht worden aan aannemer Geert de Jonge die het opknapte en er een restaurant en bed and breakfast Heerencompagnie begon.

Last: "Toen kwam de vraag: wat doen we met het orgel?" De stichting had zelf nog een potje met 15.000 euro erin, maar dat is lang niet genoeg om het orgel in oude glorie te herstellen. "De Rabobank schenkt 8000 euro en Aa en Hunze 10.000 euro. Nu kan het orgel onder handen worden genomen." Dat gebeurt door de 59-jarige orgelbouwer Rini Wimmenhave uit Hoogeveen. Hij is gisteren begonnen met het meetwerk en nummeren van de onderdelen. Zeg maar: waar zit wat. Om het instrument straks weer goed en neljes in elkaar te kunnen zetten. "Het binnenwerk gaat eruit. Je moet dit zien als een oldtimer, ergens verroest achter in een schuur. We maken 'm weer helemaal goed, zodat de oldtimer straks weer mooi rijdt en stuurt." Het is ook nodig, zegt Last. Er zit houtworm in het raamwerk, de orgelpijpen staan uit het lood. Wimmenhave vertelt dat het orgel halverwege de Eerste Wereldoorlog in het kerkje in Annerveenschekanaal is geplaatst. "In 1916. Een moeilijke tijd." Hij schat zelf in dat het orgel rond 1850 is gebouwd. Het is van oorsprong een huisorgel. "Moet je kijken", zegt Wimmenhave. "Het heeft de omlijsting van een secretaire. In die periode erg geliefd. Het hout is Cubaans mahonie. Dat mag je nu niet meer invoeren." Huisorgels hebben een speciaal plekje in het hart van orgelbouwer Wimmenhave. "Ik ben daar mee begonnen. Dus ja, ik heb hier een speciaal gevoel bij. Ik denk dat het een van de mooiste projecten is waar ik me ooit mee bezighield." Het orgel is vanaf de jaren zestig niet meer gebruikt. "We moesten wel wat stof happen toen we het instrument controleerden", zegt Last. "Zondag is er kerstfair in de kerk. Helaas zonder orgel, maar volgend jaar kunnen we er weer muziek mee maken. Zeg nou zelf: in een kerk hoort gewoon een orgel." Zelfs als het geen kerk meer is.